

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 37

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Cultul lui Kossuth.

Sibiu, 4 Septembrie, 1892.

Sunt bărbați în viața popoarelor, cari prin activitatea lor consacrată binelui poporului lor și-au câștigat neperitoare merite în ochii acelora. La auzul numelui acelor bărbați, inima recunoscătoare a poporului, inima plină de pietate saltă mai vehement ca de obicei, și manifestațiunile bucuriei nu mai cunosc margini, nu mai cunosc resone nici de stat, nici dinastice.

Cu deosebire sunt elementare izbucnirile de manifestațiune în asemenea casuri la popoarele cu temperament mai viu, și ele în vehemența lor elementară vatemă fără a și da semnătura de stat legală, vatemă instituțiunile fundamentale ale statului, sfîntenia, cu care suntem datorii ca cetățeni către persoana monarhului, și către instituțiunile de stat și în cele din urmă vatemă simțimentele a mii și milioane de cetățeni, cari și ei au vederile lor, cari și ei au manifestațiunile inimei lor.

În asemenea condițiuni stăm aji în statul nostru cu cultul lui Kossuth.

Pușini sunt muritorii, cari în cartea prorociei ceresci, întorcînd an de an câte o foie, se ajungă a întorci și foia 90. Sunt pușini acești muritori, dar și mai pușini sunt acei fericiți dintre fericiții acestia, cari ajung la asemenea înaintată etate cu deplina lor putere trupescă și sufletescă, după-cum a ajuns acesta Kossuth, idolul întregii manifestațiuni a inimilor unguresci.

Retras în singurătatea dela Turin, bătrânul revoluționariu este negațiunea stărilor de lucruri din statul nostru, și farul luminos, spre care sunt așinate aji privirile tuturor ungarilor.

Din incidentul sîrbărei de 90 de ani a bătrânului revoluționariu, care se va întempla la 7/19 Septembrie a. c., orașele din țera noastră au pus în mișcare alegerea lui Kossuth de cetățean de onoare.

Privirile tuturor au fost îndreptate spre capitala țerei, spre Budapesta, unde reprezentanța municipală avea să se pronunțe asupra propunerii făcute de a se decreta Kossuth de cetățean de onoare al capitalei.

Cultul lui Kossuth este o negare a stărilor de lucruri create în anul 1867. Negarea dualismului, negarea încoronării Maiestății Sale monarhului de rege al Ungariei, negarea tuturor instituțiunilor create pe baza pactului dualistic.

Un asemenea cult, care lovesce în primul plan în persoana monarhului, în dinastie, în ordinea legală de stat, un asemenea cult nu pôte fi binevenit

guvernului, care cel puțin la aparență nu pôte demonstra contra ordinei legale.

Înainte de a se fi pronunțat reprezentanța capitalei în această cestiune, chiar cel mai cu autoritate diariu al guvernului, „Pester Lloyd”, la locul prim a tractat cestiunea, și a consiliat respingerea făcută pentru destingerea bătrânului revoluționariu. Cunoscînd însă curentul avîntat în cultul lui Kossuth, diarul guvernamental a invocat și momente de oportunitate pentru respingerea distincțiunei.

Și noi credem cu „Pester Lloyd”, că aniversarea de ani 25 a încoronării, sîrbătorile de acum trei luni în capitală din incidentul încoronării și perd tot farmecul și înaintea monarhului, și înaintea străinilor, loialitatea către monarh, către dinastie, către casa Habsburg apare în altă lumină, îndată ce pe urmele ei vine cultul lui Kossuth, și ca cu un burete șterge loialitatea către rege, alipirea de ordinea de stat creată pe baza pactului dualistic.

Kossuth e declarat cetățean de onoare al capitalei, opozițiunea a triumfat în capitală, junimea cântă pe străde imnuri în onor guvernatorului Ungariei, în onorea aceluia, care a detronat casa de Habsburg, care și acum o consideră de detronată, și viitorul al junimei este.

Nu ne mirăm decât de un lucru. Pentru-ce, dacă pentru toți e egală aici libertatea, pentru-ce se nu putem serba noi amintirea bătrănilor nostri, cari și-au dat viața pentru împăratul, pentru-ce se nu o putem face, când capitala distinge pe detronatorul împăratului?

Pentru-ce se nu putem noi cânta imnul împărătesc „Dóme tne”, când ungurii pot proclama și aji revoluția, cântând: „Kossuth Lajos azt izente”.

Cultul lui Kossuth a ajuns să arunce valuri puternice chiar și în sala municipiului Budapesta.

Regimentul nu a scăzut, căci sub stindardul celui regiment vedem aji defilînd în capitală întregă opozițiunea, întregă burgesimea, întregă junimea. Idolul ungurilor este bătrânul revoluționariu, idealul lor de libertate exclusivismul de aji pe toate terenele.

Și cea mai eficace armă de luptă la ei e revoluția, cari în veci nu au dis memorabilele cuvinte: „Maiestate, ori cât vîm fi loviți, noi tot fideli rămânem dinastici, noi tot fideli rămânem tronului”.

Nu! Ungurii și când ei au intrăga putere în mîna lor și când ei dirigă și afacerile externe ale monarchiei, nici atunci nu și ascund cultul către Kossuth, cultul către revoluție; și noi trebuie se o spunem manifestațiunea capitalei este manifestațiunea poporului magiar.

A nu cunósce legală încoronarea, a nu cunósce pre regele domnitoriu al Ungariei, a nu cunósce

ordinea legală creată la 1867, a predica și aji detronarea prin revoluțiune, și pentru aceste a fi distins cu cea mai mare onoare, ce se pôte da de către cetățeni, și totuși acest lucru a l presenta ca loialitate către domnitoriu, ca supunere față cu ordinea legală, acesta este dată se o înțelegă numai ungurii și ei o și înțeleg.

Noi însă, noi simpli muritori nu o înțelegem.

Pus față în față cultul lui Kossuth cu loialitatea către împărat și rege, către casa domnitoare și dinastie, cu supunerea către ordinea de stat creată, noi facem crima și rămânem credincioși împăratului rege, dinastiei și supuși ordinei de stat.

Revista politică.

Sub titlul „Cestiunea românilor în Ungaria”, diarul „Allg. Ztg.” din München a adus dîlele trecute o corespondență mai lungă din Budapesta, în care se espun toate raporturile dintre românii și magiari. Autorul a studiat bine raporturile. A arătât cât de departe a ajuns cestiunea română în discusiunea publică până la congresul de pace din Berna. Causa, că raporturile sunt așa de încordate este sovismul intolerant și impetuos. Lucrul se judecă după aksioma: Ungaria este a magiarilor și numai pentru magiari există egală îndreptățire. Legea dela 1868 despre egala îndreptățire e desconsiderată. Guvernul lui Tisza a împins lucrurile până la estrem. Pôte, că cont. Szapáry, care este din era deakistă și va succeda a îmbunătăți raporturile, dar negocierile se le începă românii. Acestea se pot face însă numai dacă românii se pun pe teren legal și dl Iosif Gall a deschis calea și a arătât limpede drumul, pe care se se mîne lucrurile, ca se se pôte obține succese. Aji un succes, mîne altul și românii vor fi cu timpul mulțamiți. Pe sîrbi și pe sașii i-a împecat contele Szapáry, el nu va întârția a face dreptate și românilor, mai vîrtos că și împregiurările din afară și politica din lăuntru o reclamă acesta.

Întrevederea, care a fost la Aix-les-Bains între dl de Giers și miniștri francezi Ribot și Freycinet ar fi avut, după părerea admisă în unanimitate de presă ca cea mai probabilă, rezultatul d'a se stabili o procedere analogă ruso-francesă față de unele cestiuni, însă mai ales față de cea eghiptenă. Deși după unele diare franceze, miniștrii francezi ar fi găsît pe dl de Giers într'o dispoziție, în care de sigur n'ar prea fi putut se fie dispus pentru o convorbire diplomatică mai lungă, totuși e posibil în adevăr ca se se fi admis din ambele părți o reîno-

FOIȚA.

Apele noastre.

Disertațiune

de Silvestru Moldovan, ținută în ședința I. a „Asociațiunii transilvane” în 15/27 August a. c. în Sibiu.

(Urmare).

Pe malul Oltului este aședat Făgărașul, cu ce tate veche și cu un pod vestit, pe unde se află o trecătoare însemnată preste Olt; o altă trecătoare este pe la Voila, care împreună pasul Bréza cu Cincul. Mai în jos pe Olt se află aședat Avrîgul, unde dîrme somnul vecinic marele dascăl al poporului românesc, George Lazar.

Din sus de Avrîg Oltul se îndreptă spre sud. Șesul este mărginit aici de înălțimile dela Brad, de pe cari ni se deschide o privire frumoasă asupra șesului și asupra munților Țerii-Oltului, pe cari îi vedem în profil, apoi spre vest avem o nouă panoramă, plăcutul șes al riului Cîbin, care se varsă în Olt la Tălmăciu; lângă satul acesta, pe vîrfurile unui dîl conic, se află pitorescile ruine ale cetății „Landskron”, dela care apoi spre sudvest se înalță piscurile puternice ale munților Cîbinului.

Înainte de a urmări mai departe cursul Oltului se cercetăm puțin valea Cîbinului. În munții de asemenea numire, la pîlele Cîndrelului, în două văi romantice se află ascunse ca nîsele mărgăritare, două lacuri cristaline: Iezerul-Mare și Mic; din ele isvoresc Riul-Mare și Riul-Mic, cari împreunându-se din sus de Gurariului, formeză Cîbinul, avînd partii pitoresci pe vîile lor. Astfel se află pe Riul-Mare o interesantă strîmtoare, cu numele „la Pîrtă”, unde alvia riului este strîmtoată de stînci și apa curge ca prin o pîrtă cu zuzet printre bolovani, ér mai în jos ni se presintă o frumoasă cascadă a riului, de vre o 12 m. de înaltă, care cu stîncile din apropiere și cu împregiurimea pădurosă și sîlbatică formeză un tablou romantic. Cîbinul eșind dintre munți, udă micul, dar plăcutul șes de asemenea numire și din jos de Sibiu, în semicerc, se îndreptă spre Olt. Din colțul acestui semicerc, de pe delurile Gusterei, avem o privire romantică asupra șesului și munților Cîbinului. De aci în jos ochiul se delecteză în frumoșele paisagiuri de munte. Ce le vedem spre sud, ér privirea cea mai încântătoare ni se ofere la gura Cîbinului, de pe delul, cu ruinele cetății Landskron. La pîciorele noastre spre nord se estinde frumosul șes al Cîbinului, spre vest privirea ne pătrunde în valea romantică a Sadului și mai departe asupra munților Cîbinului, spre ost se înalță Surul, Scara, Negoii din munții Făgărașului, ér spre sud vedem

pasul Turnului-Roșu, cum se afundă între munți, ca o uriașă cărare și la gura sa aședat satul Boița.

Pasul Turnului-Roșu este ultima strîmtoare a Oltului, dar cea mai lungă și mai măreță, decât toate cele de mai nainte. Prin el Oltul străbate pe șesul României, care este valea sa cea mai adîncă. El este unul dintre cele mai frumoșe pasuri ale noastre, în care pe lângă paisagiurile pitoresci ale naturii, aflăm și urme interesante și reminiscențe istorice din trecut. Munții pe aici se apropie de olaltă așa, că în cele mai multe locuri numai pentru alvia riului se află spațiu și pentru șosea, care încă este adese tăiată în stîncă; astfel curge Oltul printre stînci puternice și acoperite cu păduri, formînd multe și mari cotituri și oferindu-ne preste tot locul cele mai frumoșe tablouri de regiune muntîoasă. Adese ne vine a crede, că valea se închide înaintea noastră când étă, Oltul formeză o nouă cotitură, și un nou tablou romantic se deschide ochiului uimit. Ruine de turnuri, cetăți și alte remășițe de zidiri vechi împodobesc în multe locuri pasul. Astfel este „Turnul-Roșu” lângă Boița, dela el își are pasul numirea despre care, tradiția ne spune, că a fost colorat roșu cu sînge turcesc. Ceva mai în jos se află un alt turn rotund în ruine și restul unui zid, apoi la gura riulețului Lotru, se ved pe un deal ruinele cetății Lotru. Ruinele aceste, deși tăcute, se par a ne spune, că odinioară pe aici s'au întemplat lupte crâncene

ire a vechilor asigurări, că Franța și Rusia vor merge în cestiunea egiptenă mână în mână.

În adevăr, după cum trebuie să știe oricine, nu este vorba aici de cât de o reînnoire a unor asigurări, care s'au mai dat. Și necesitatea acestei reînnoiri se va fi simțit față cu ultima schimbare ministerială în Anglia.

De altfel importanța întrevăderii dela Aix-les-Bains mai scade și prin șgomotele ce sunt răspândite despre o apropiată concediere definitivă a dlui de Giers din postul înalt în care e înlocuit actualmente de dl Șişkin. Și faptul, că în Paris s'a desmîțit mai deunăzi vestea că s'ar mai proiecta o întâlnire între domnii Ribot și Giers se explică din unele părți așa, că dela Petersburg s'ar fi dat a se înțelege guvernului francez, că dl de Giers numai este omul cu care se se pîta negocia asupra direcțiunii și intențiunilor politice rusești.

Acest avis, dacă în adevăr ar exista, nu s'ar putea să fi pornit decât de la dl Șişkin, care prezentând pe șeful său ca pe o cantitate neglijabilă, ar voi astfel să dea a se înțelege, că de acum el e omul și singurul succesor al domnului de Giers.

Lucrul în sine n'ar fi imposibil; dl Șişkin este un om ale cărui calități diplomatice și mai ales a cărui autoritate pe terenul politicii asiatice e mult apreciată în cercurile mai înalte rusești.

Dar, în cazul când în adevăr dl de Giers ar fi pe ducă, ar mai fi și alte persoane, al căror nume ar mai veni în combinație pentru succesiune.

Mai înainte se pomenește numele ambasadorului rus, baronului Staal, care mai mult decât ori-care a știut, în postul său, se rămână în bune raporturi cu toate partidele și personagiile. Baronul Staal însă n'ar prea fi trupește capabil de a suporta greutățile împreunate ca un post ca acel al conducerii afacerilor din afară ale Rusiei; afară de acestea el, fiind neconținut ministru în străinătate, n'a avut ocazie să se deprindă cu serviciul de birou, și s'ar putea să se facă și cu densul aceeași experiență ca și cu contele Katzfeldt; după o scurtă funcționare ar trebui să se întorcă la vechiul său post din străinătate.

Baronul Mohrenheim este prea pronunțat în direcția alianței ruso-franceze pentru ca numele său să pîta fi înșirat pe lista candidaților, — deși se accentuează, că el ar putea să fie prea bine înlocuit la Paris cu dl de Staal.

Un alt candidat pentru ministerul de externe ar fi prințul Lobanof, actualul ambasador de la Viena, pe care rangul său înalt și experiențele diplomatice îndelungate l'ar recomanda în destul.

Alături cu toate aceste posibilități rămâne însă, frește, și acea a reînnoirii dlui de Giers la postul său. Nu trebuie să se uite, că în Rusia adesea când un ministru pare mai solid așezat la postul său se pomenește de odată răsturnat, și erăși, când totă lumea îl socotește disgrățiat, ca și răsturnat, se întărește mai mult ca ori când în postul său. Un astfel de cas s'a întâmplat și acum de curând.

Pe cât de mare a fost actul deschiderii dietei din Bucovina, pe atât de neliniștitoare sciri primim acum din Cernăuți. Certele dintre partide nu s'au putut aplană nici prin ridicarea din oficiu a cont. Pace și nici prin alegerile nouă. Germanii liberali, polonii și rutenii au căutat privilegiu d'a se depărta și în ședința din 13 l. c. au părăsit sala.

Disolvarea adunării reuniunii învățătoresci dela Ciacova.

Cu privire la disolvarea adunării reuniunii învățătorilor din diecesă Caransebeșului, „Luminătorul” aduce următorul raport:

Dacă în țera noastră în politică românii pe toate căile și cu toate mijlocele sunt eschiși dela conlucrare spre consolidarea comună îmi închipuim, că măcar pe terenul nepolitic ne va fi cu putință a contribui la prosperarea obștească, și anume pe terenul instrucțiunii tinerimei noastre și a cultivării poporului nostru.

Cele întemplate în 10 și 11 Septembrie a. c., în Ciacova însă ne-au desamăgit mult și în această privință.

Precum se știe din cele apărute în acest organ de publicitate al nostru, în acele zile era să se țină în Ciacova adunarea generală ordinară a reuniunii învățătorilor români gr. or. din diecesă Caransebeșului.

Am întreprins dară călătoria poveroasă la Ciacova, însă am făcut-o cu dor și cu drag, pentru că să fiu martor la această importantă și momentuoasă dare de seamă publică despre starea și progresarea învățătorilor noștri confesionali, cărora este concredută instruirea și nobilitarea a deci de mii de mlađite tinere din o diecesă întreagă, a comorei noastre celei mai prețioase, a copiilor noștri, viitorii credincioși ai bisericii și cetățeni ai țerei noastre.

Ajuns la fața locului însă dragul mi-s'a schimbat în amar și dorul în tristețe și cele vădute m'au pus pe gânduri de sorțea și de viitorul la noi.

Am trebuit să fiu martor nu la mult dorita dare de seamă a unei corporațiuni culturale, ci la acte de violentarea legii, de terorizare cu putere armată, de sugrumare a liberei dezvoltări culturale naționale.

Porunca neintemeiată în lege și dorința arbitrară a unui funcționar public, a capului administrațiunii cercului Ciacova, îngrădit fără nici un motiv cu baionetele și puscile umplute gendarmăresce a făcut cu neputință ținerea acestei adunări culturale, a spart-o în mod brutal, a făcut memorabile zilele de 10 și 11 Septembrie din Ciacova.

Cine a pierdut sau cine a câștigat va arăta viitorul...

Dar să vedem cu deamănuntul, cum sau întemplat toate.

Cu trenul de sêră în 9 Septembrie au sosit cei mai mulți învățători și oșpeți de pe ambele linii Orșova-Timișoara și Baziaș-Timișoara la gara din Jibeleu, unde deja i-i accepta comitetul arangiatoriu cu număroase trăsuri bune. Sosiți în Ciacova în aceeași sêră apoi se făcură reciprocile cunoștințe și salutări frățești, și se execută incuarterarea.

Sâmbătă în 10 Septembrie, cu trenurile de dimineță și dela amêdi asemenea sosită număroși membri și oșpeți. La ora 10 din Ți mult onoratul domn protopresbiter român gr. or. al Ciacovei Ioan Pinciu asistat de domnii A. Drăgan, paroch în Ghilad și de parochul sêrbesc din loc, celebră sfta liturgie. Corul vocal al plugarilor români din Ciacova condus de dirigintele său Ioan Uzon, execută puternic și cu multă nădușă cântările corespondătoare. Sânta biserică era plină de credincioși. Aprôpe toți domnii învățători sosiți erau de față. În strana drêptă cîntau sêrbii, în cea stênga număroșii preoți și învățători români.

Ciacova era în vestmênt sêrbătoresc și timpul favoritor aduse și mulți români din jur la arangian-dele sêrbători culturale.

Din s. biserică cu toții ne duserăm în sala cea mare dela otelul național din piêta de frunte. Era la 12 din Ți. Sala se umplu de sute de învățători, învățătoare și oșpeți.

Comitetul aprôpe complet al reuniunii își ocupă locul la masă. Președintele reuniunii dl Dr. Ștefan Velovan, directorul preparandiei diecesane din Caransebeș, încungiurat de dnii Ioan Ionaș asesor consistorial referent școlar și M. Tiapu vice-președinte A. Drăgan cassariu, Ioan Marcu și R. Anușia secretari, cu față mulțămîită, vedând adunarea așa strălucit cercetată, se ridică pentru a rostî cuvântul de deschidere și a saluta pe cei adunați.

Însă de abia pronunță cuvintele „Onorabilă adunare” și protopretorele Ciacovei, care însoțit de servitorii săi livrat, pîtenat și cu șapca în cap, încă se puse la masa comitetului, își ridică graiul și declară în limba magiară: că deore-ce nu i s'a împlinit dorința sa și fiind că ținerea acestei adunări nu s'a însinuat lui conform legii, el în numele legii opresce ținerea acestei adunări, o declară de disolvată și provocă pe toți cei de față a părăsi numai decât sala, la din contră va aplica forța și cu putere brachială va golî sala.

Se înțelege de sine, că întreaga adunare a fost surprinsă și consternată. Președintele reuniunii numai deașt comunică celor adunați cele Țise de protopretorele și apoi declarând respicat, că scopul și nădușă legiuită și statutară a acestei reuniuni este curat culturală, nu politică și nici n'a avut nici când și n'are nici acum nimic de a face cu politica; că reuniunea și a împlinit datorința prescrișă de lege, precum preste tot românii ca un element de ordine și civilizațiune respectă toate legile sancționate, protestă sêrbătoresc contra acestei vătămări a statutelor reuniunii și deore-ce n'avem vîoă a ne opune puterii brute, brachialului, cu care a amenințat protopretorele, învîta pe cei preșenți a se depărta.

Ținuta dêmă și corectă a președintelui, precum și enunțatiunile sale nimerite fuseră aprobate de unanime și detunătoare consimțiri ale întregii adunări.

Intr'aceea fără nici o ansă se ivî un despărțmênt de gendarmi cu un oficeriu înaintea salei în curte și la comandă umplură puscile cu glonț; apoi oficerul pêtrunse în sală, se urcă la masa presidială și cu voce sonôră, ținend mîna la armă, provocă pre cei preșenți în numele legii a eși în timp de 5 minute din sală, la din contră îi va scôte cu brachiu, cu baionetele.

Cei mai mulți eșiau deja pre pîrta otelului esprimânduși mirarea celor întemplate și ecă un alt despărțmênt de gendarmi în Ținută de rêsboiu se și preșentă înaintea pîrții în piêta și conducătorul provocă publicul a se depărta în timp de trei minute din piêta și a nu sta mai mulți înși grămada, căci la din contră va face întrebuintare de arme. Nici chiar femeilor române nu le fu permis a sta locului mai multe la olalte.

Cu toate că procedul și tonul protopretorelui și al gendarmilor a fost cât se pôte de brusc și provocătoriu, așa în cât indignatiunea și esacerpațiunea a fost generală și profundă, mulțimea de români totuși s'a purtat cu tact și cu demnitate.

Intr'aceea în sală protopretorele se acată de învățătorul Blajovan, începî acolo în birt cu acel tînăr o incușițiune sacramentală, acusându-l că ar fi strigat „Abzug!” adecă așa precum se strigă în Budapesta.

când apa Oltului curgea adesea colorată de sânge omenesc. Prin pasul acesta s'au făcut adese năvăliri în Ardeal din șesul Dunării. Așa se crede, că o parte din oștile lui Traian pe aici au străbătut în inima Daciei, er turcii au năvălit în Ardeal pe aici în mai multe rânduri. Românii după ocuparea Daciei, au construit prin pas o șosea; în secolii trecuți numai călare s'au pedestru se putea trece prin el, până ce s'a făcut sub Carol VI șosêua bună de aȚi, în parte pe ruinele șoselei romane.

Oltul în diferite timpuri a fost navigat, mai însemnată a fost navigatiunea pe el în secl. trecut, când sub domnia lui Iosif II, Austria avea rêsboiu cu turcii. Atunci administrația militară austriacă espeda pe năi proviant pentru un corp de armată, ce se afla în Muntenia.

În timpul nostru se discută din nou cestiunea de a se face navigatiune pe Olt, dela Făgăraș în jos.

Oltul după ce ese din Secuime, curge prin Ținuturi românești. Pe Țermii lui trăiesc mii de români și pentru aceea el este un rîu iubit la poporul nostru. El a numit cu numele acestui rîu, un frumos Ținut românesc „Țera Oltului” și apoi vedem, că îl amestecă în cîntecele sale, cîntând:

Oltule, Oltule,
Ce curgi așa turnure...

și
Oltule, apă seracă
Lasă voinicii să trecă etc.

Ținuturile nordice și nord-vestice ale Transilvaniei sunt udate în parte mare de două riuri, cu acelaș nume și adecă de Someșul-mare și Someșul-mic și de afluenții lor. Văile acestor riuri însă nu ne ofere aceea bogăție de peisagiuri pitoresci și romantice, ce le aflăm pe malurile, în parte mare muntosă, ale Mureșului și Oltului. Causa este, că ramii munților de la rêsărit și apus, în cari se află isvôrele lor, spre nord-vestul țerii se prefac în dëluri și astfel regiuni romantice alpine nu se află decât pe văile lor superioare, relativ scurte.

Timpul însă nu-mi permite ca să fac o descriere mai specială a acestora. Astfel ar fi de descris între altele Ținutul Rodnei-vechi, cu Valea Băilor și Valea Vinului cu partii romantice și piscul Găronis cu privire frumoasă, apoi valea romantică a riulețului Ilva; privirea pe valea Bărgaielor de pe dëlul Strimbu ș. a. În Ținutul văilor Someșului Cald și Someșului-Rece, Ținut stâncos, sêlbatic cu climă aspră, cu cascade și cu multe bifurcații sau „apa cum-pênă” ale pârâielor și riulețelor, ar fi de amintit privirea frumoasă de pe vêrful-Vêrfului și cu deosebire panorama largă și încântătoare, ce ni se preșintă de pe podeiul „la Fântânele”, cuprindend un cerc larg din această parte a țerii; apoi partea de stânci prăpăstioase și aprôpe nestrăbătută de pe Someșul Cald din sus de satul Lăpiștea ș. a.

Amintind acestea, să trecem la riurile dela mar-

ginile Transilvaniei, cari deși cursul lor nu Ține mult pe teritoriul nostru, totuși fiind-că ele străbat în țerile vecine printre munți, prin pasuri, văile lor sunt pline de frumșetți romantice. Astfel este la vest Bistra, care ese prin pasul Pîrta de fer, pe unde a intrat odinăoră divul Traian în valea Hațegului, înaintend spre Sarmisegetuza și unde a raportat Ioan Huniade, o victorie strălucită asupra turcilor în 1441. Spre nord dela Mureș curge în Ungaria Crișul-Alb, în valea căruia se află mine bogate de aur și argint, er la Țebea lângă Baia de Criș dôrme somnul vecinic neuitaul prefect Avram Iancu.

Pentru comunicație este însemnată valea Crișului repede. El, după-ce curge prin un Ținut deluros întră printre munți, prin cari străbate în Ungaria. La Bologa se varsă în el valea Secuieului; aici, pe Țermul stêng într'o pozițiune pitorescă pe o stâncă se află ruinele unei cetăți, care odinoră era o cetate de graniță a țerei, er în fața lor se vêd resturile unui castel roman și printre aceste două rămășițe de vechi alcătui, curge valea Secuieului spre Criș. De aci în jos valea Crișului devine romântică la fie-care încovăetură a riului ni-se înfășoșează o nouă parte de munte cu stênici și cîte de munți păduroși, er spre sud-vest se vede grupa colosului de munte Vlădêsa, întunecată de uriașele păduri, ce-i acoper cîtele. Crișul repede, după ce mai ia

în locurile cele mai frunte. Numai la garantarea alor doi oameni îl lăsa pre acel tinăr pre picior liber până la 2 ore d. a. când apoi se continua incușiunea contra lui încheiându-se în fine cu o totală și rușinatoare blamare a protopretorelui și eliberarea tinărului, care în tot decursul cercetărei și a terorisărei a observat o ținută resolută, conșcie și deplin potrivită. Strașnicul incușitoriu încerca a terorisa chiar și pe apărătorul plenipotențiat dl avocat Dr. Lazar Simon. Însă bietul protopretore avu destul de lucru chiar și numai cu acel tinăr singur. Iși găsisse omul.

De aici încolo jandarmăria, concentrată și din giur a fost permanent în serviciu și circula nu numai prin toate stradele, ci intrau și se umflau în mod provocătoriu în toate localurile unde mulțimea venită se retrase și spera a mai putea căpăta ceva măcar pentru linistrea stomacului. Tot așa alerga și protopretorele.

Mai mult și mai adânc ferbea indignațiunea în locuitorii germani și sârbi ai comunei însași.

Între astfel de împregiurări lumea aștepta timpul tineri concertului.

Cu trenul de la 3 ore d. m. sosi corul vocal din Biserica-albă, condus de președintele seu dl avocat Ioan M. Roșiu. Corul fu primit și întâmpinat la stațiunea din Jebeliu și la Ciacova cu cele mai simpatice ovațiuni.

Nu i vorbă indignațiunea era mare și în români, însă de a se fi dispuștat sau frânt nici semne nu erau, ci însuflețirea lor, dispozițiunea și revna de acțiune solidară între sutele de învățători și oșpeți români era viuă și esemplară. Bună impresiune a făcut și venirea delegațiunii numeroase a sororei reuniuni învățătoresci din despărțământul Timișorei în funte cu președintele ei dl adv. P. Rotariu și a membrilor I. Vuia, I. Mateica, Ivi, Amadia ș. a.

Raportorul spune apoi, că protopretorele a sters din programa concertului; „hai în horă” și n'a permis ca să se țină la masă decât toastele oficiose. —

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Brad, Septembrie, 1892. Ceriul albastru îl acoper nori de toamnă, prin cari rațele maiestosului sora străbat cu atâta putere, încât nici n'am sci, că trăim în Septembrie, dacă bôrea tomaticului n'ar recori clocăla verei.

Ce bine ar fi, dacă cu anotimpul s'ar schimba și starea excepțională, în care se află românii din aceste părți. Timpul a sosit; deore ce jandarmii deja și-au jucat rola, terminând perchișițiunile făcute în numele legii, fără a le fi succes să descopere dinamita, rublele muscălesci sau lăncile făurite spre a le înfige în sinul conlocuitorilor neromâni — după cum înșinuaseră denuncianții; miliția consignată s'a retras, după-ce în decurs de 7 săptămâni, s'a convins, că pe țărmurii Crișului alb locuesce un popor pacinic. Cu toate aceste starea excepțională, care opresce pe români dela ori-ce întrunire liberă, du reză încă.

Nu cred, că direcătoriile politice ținesc să ne jignescă în exercitarea drepturilor garantate prin legi pozitive și astfel îmi este neexplicabil, pentru ce ignorează, prin simplă tăcere, ori-ce intevenire privitoare la retragerea măsurilor ridicole într'un stat constituțional. Nu credă „frații” cu cari sperăm încă, că vom pute trăi împreună, că prin terorisare și forță brută le va succeda a-și asigura simpatiile românilor. Nici nu credem, că vor să reînnoiască timpurile de tristă reminiscență, când bieții români erau

la sine valea Drăganului, din jos de Ciuciuc, părăsesse Transilvania, având multe partii romantice pe țărmii sei până în spre Orade. Din pădurile Vlădeșei se transportă pe an, pe Criș în jos multe mii de bucați de lemne pentru edificii. Acest munte se înalță între riurile Secuieului și Drăganu, două riuri de munte cu văi selbatece, cu multe poziții romantice. Cu deosebire este sălbatecă valea Drăganului, pe care însus se află un drum primitiv, pe latuirea vestică a Vlădeșei. În valea Secuieului la Răchițel aflăm o frumoasă cascadă, ér mai în jos în drépta se nalță piscul Bogdan, de pe vârful căruia avem o privire frumoasă spre Huedin, asupra ținutului Căletei.

Pasul Crișului-Repede în timpurile vechi n'a fost servit de cale de comunicație; comunicația se făcea preste Meseș. Așa se crede, că cel dintăiu care a intrat pe calea Crișului-Repede cu oștea în Ardél a fost regele Mateiu Corvinul. Comunicația însă era grea, până ce s'a făcut prin el în secolul nostru o șosea regulată. În timpul mai nou s'au construit pe Criș înjos și cale ferate, care în mai multe locuri trece prin tunele, ér în alte locuri a trebuit scutită cu ziduire și impletituri de pétra contra valurilor răpitoare ale riului caprițios.

(Va urma)

declarați de țerani legați de glie și suferiți până când le va plăcea nemernicilor; căci era constituțional-liberală (?) i a declarat de cetățeni liberi, egal îndreptățiți, ca toți ceilalți fii ai acestei patrie. Ar trebui deci să și fie toți asemenea tractați.

Până când însă românii sunt constrânși a înșina unei preture cercuale ori-ce întruniri, fie acelea bisericesci ori scolare, deși organizarea lor este garantată prin statute aprobate, permite-mi se a observa, că trâmbitările unor jurnale patriotice, că noi românii trăim sub scutul legii de egală îndreptățire a naționalităților, sunt neadevăruri strigătoare la ceriu.

În împregiurările actuale egala îndreptățire a românilor este o continuă neîndreptățire.

Dacă și în asemenea împregiurări românii cu aceeași însuflețire tind spre cultură — este dovadă, că măsima: cultura este viață, a străbătut în mintea și inima fie-cărui român. A întârit acesta și reprezentanța școlilor publice române din Brad, care prin ședința sa extraordinară din 24 August v. a dat o nouă dovadă celor nepreocupați, că românii din ținutul Zarandului însetează după adevărata cultură și nici decum după ideile nerealisabile.

Între obiectele programului reprezentanței merită deosebită atențiune sistemizarea postului al VI-lea de profesor la gimnasiul public român gr. or. din Brad. Comitetul gimnasial în considerarea de a pune institutul gimnasial din Brad în pozițiune ca să promoveze și mai cu succes interesele instrucțiunii și totodată a face ca să corăspundă întru toate pretenșiunilor mai gradate ale legii de instrucțiune, ca să se facă un pas înainte la îmbunătățirea și ridicarea gimnasiului la nivoul dorit de fie-care român, a propus reprezentanței gimnasiale instituirea postului al VI de profesor ordinar... pentru sciințele matematice și fizice eventual limbistice.

Reprezentanții, înțelegând nobila intențiune a comitetului, a privit instituirea din cestiune ca primul pas întru ridicarea acestui institut, drept aceea au și primit cu însuflețire propunerea comitetului. Votul aprópe unanim al zarandenilor, se vede, că a impus și unor dintre cei cari esprimeră ore cari reserve față de acesta instituire. Numai așa îmi pot esplica cum, decând a fost vorba de statorire terminului de 15 zile pentru incurgerea concurselor, chiar unul dintre aceștia propusese acest interval.

Acăsta împrejurare me face să cred, că nu există nici un zarandan adevărat și nepreocupat, care să nu dorască asigurarea și ridicarea acestui institut cultural la nivoul cuvenit. Așa ceva nici nu se pôte, îndată ce privim cum frații nostri de prin alte ținuturi d. e. al Aradului și Caransebeșului etc. luptă din rășputeri ca să întemeze școle medii, dar fără succes, căci nu li-se concede. Noi zarandanii avem statutul aprobat pentru ridicarea unui gimnasiu mare de 8 clase și suntem și convinși despre necesitatea unui atare centru cultural și totuși să mai tragăna sporirea claselor acestui gimnasiu? Să nu întârdiem și de și a contribui cu câte ceva la ajungerea acestui ideal de interes vital pentru românime. Sperăm, că nu preste mult vom avea barem 6 clase, căci lipsa este simțită. Pasul făcut va întâmpina consimțirea și spriginul moral, și în cas de lipsă, material al tuturor românilor, cari prin fapte și nu numai prin vorbe, voesc a jertfi pe altariul culturai noastre naționale.

Este păcat național a nu tinde spre cultură națională îndată ce suntem convinși, că acăsta ne asigură existența națională!

A mai adus reprezentanța și alte concluse demne de o corporațiune conșcie de sine. Între acestea amintesc: întârirea prof. prov. Dr. Pavel Opișă de profesor ordinar definitiv la gimnasiul din Brad, pentru istorie, română și latină; organizarea claselor normali conform normativului scolar archidiecesan cu scop de a spori suscrescinta pentru gimnasiu. și decesiunea de a vinde lemnele din pădurea fondului gimnasial din comuna Mihăleni societăți de mine „12 opostoli” din Ruda. Târgul este în curgere. Pădurea de sigur se va vinde; cu cât mai târziu cu atât mai bine, deore ce lemnele sunt pe aici bine căutate și societățile de mine, cari esploatează aurul munților din giur au lipsă de păduri. Intențiunile sunt de ambe părțile serioase și după-cum susțin esperții prețul de 40,000 fl. v. a., la nici un cas nu este esagerat pentru o pădure, care are o întindere de preste 1,200 jughere și o situațiune destul de favorabilă pentru transportare.

Dealtădată despre altele, tot în interesul culturai noastre naționale, pentru care trebuie să lucrăm cu toții din toate puterile noastre.

P. O.

Varietăți.

* (Chirotonire.) Escelenția Sa I. P. S. D. archiepiscop și metropolit Miron Romanula chirotonit întru presbiter pe dl Gregoriu Pletosu, prof. la gimn. din Năsăud, carele a făcut în zilele acestea și esamenul de cualificațiune preoțesc.

* (Târgul Sibiului.) Târgul de vite al Sibiului a fost slab cercetat. Se vede, că vitele s'au împușinat. Prefurile au fost destul de urcate. Cu atât mai bine cercetat a fost târgul liber. Omenii s'au ingrigit a și procura pe ernă cele trebuincioase. După scirile polițienesci, afară de câte-va pungășii, nu s'au întâmplat alte furturi. Dorința publicului din provincie este, că cu ocașiunea târgurilor direcțiunea căilor ferate să se îngrijască de mai multe vagóne.

* (Căpitanul suprem al Budapestei.) Murind căpitanul suprem al Budapestei Ioan Török, guvernul se ocupă cu reformarea statutului polițienesc, după modelul altor capitale. Se va numi un director de poliție, care va purta și titlul de consilieriu ministerial. Foile opoziționale se bucură de reforma intenționată, dar totdeodată, și esprimă temerea, că guvernul vrea să și căpătuască o persoană, care habar n'are de trebile polițienesci.

* (Daruri pentru viitoarea soție a moștenitoriului de tron român.) Se anunță din Londra diariului „Manchester Courier” că regina va face nepótei sale, princessa Maria d'Edimburg, cu ocașiunea căsătoriei acesteia cu principele Ferdinand de Hohenzollern, moștenitorul tronului României, cel mai curios dar de nuntă.

După planurile desenate de princessa Beatrice se construiesc o luntre reprezentând o lebedă: Prora de 5 metri înaltă va fi formată de grațiosul gât și de capul animalului, al cărui corp va conține o cabină destul de spațioasă pentru ca dece ómeni să pótă să șadă înlăuntru.

Picioarele pasărei vor lovi apa întocmai ca nesce lopeți, astfel în cât când barca va fi în mișcare se va părea că innótă.

„Constituționalul” anunță, că prin cercul agricultorilor din capitală s'a manifestat dorința de a oferi o diademă, cu prilegiul cununiei sale, princesei Maria de Edimburg. Ar fi vorba de o diademă cu spice de grâu încărcate de briliante, emblema economică a bogăției țării. Agitarea acestei dorințe s'ar datori d-lor Procopie Cazotti și Niculescu Dobrobau, cari sunt deciși a lua inițiativă organizării unei subscripțiuni între marii agricultori ai României.

* (Necrolog.) Dr. Vasiliu Szabo de Lugosiu, fost fisic al comit. Albei-superioare, medic r. u. de regiment honved. în pensiune, membru al comitetului de supraveghere al băilor din Vâlcele, fost fisic consistorial și medic domestic al metropolitului Șaguna, a încetat din viață în Vâlcele la 15 Septembrie st. n. în al 72-lea an al vieții sale.

Despre acăsta pierdere adânc simțită încunoscim înțeză fiul Vasiliu Szabo, în numele seu și al tuturor consăngenilor.

Ceremonia funebă se va săvârși în 16 Septembrie st. n. în biserica gr. or. din Vâlcele (Előpatak) la ora 4 d. a., ér rămășițele pământesci se vor depune spre vecinică odihnă în cimiteriul numitei biserici.

Előpatak, în 15 Septembrie, 1892.

Fie-i țărina ușoră și memoria binecuvântată!

* (Filosofia.) Hotarele comunei Vurumloc, comitatul Târnava-mare, sunt limitate prin oprelisce din cauza flocserei, ce grasază în viile de acolo.

* (Colera.) Cu toate că epidemia e în des-crescere, guvernul austriac și cel ungar au luat toate precauțiunile de a împedeca ivirea ei. Orașul Sibiul de câteva zile e mereu desinfectat. Jidanii, cari fac „Geschäft” și pe timpul epidemieiau comandat haine vechi și alte produse crude la Hamburg. După ordinațiunea ministrului de interne, produsele crude și hainele sosite din locurile infetate, au fost arse în Budapesta, Seghedin și Dobrițin.

* (Onomastica țarului Rusiei.) Din incidentul onomastice țarului rusesc s'a dat un prând de gală la Schönbrum, la care au asistat archiducii austriaci, porsonalul ambasadei rusesci și mai mulți dintre miniștri. În decursul prândului monarchul nostru a ridicat un toast călduros pentru țarul Rusiei.

* (Bijuteriile împărătesei Austriei.) Colecțiunea de bijuterii a împărătesei Austriei este cea mai importantă din Europa, după aceea a împărătesei Rusiei. Ea a fost prețuită la 12.500.000 de franci.

Se semnalază în acăsta colecțiune un colect de perle, pe care împăratul i l'a oferit după nascerea archiducelui Rudolf, în acel timp la 180.000 fr. și valorând astăzi în urma pescuirilor rele din Ceylan și Malabar, la aprópe 750.000 franci.

* (Kossuth cetățen de onóre.) Reprezentanta orașului Budapesta a ales pe Ludovic Kossuth cetățen de onóre. Din alte localități încă sosesc asemenea sciri; în multe orașe însă propunerea de a fi ales cetățen de onóre a fost respinsă.

Loterie.

Miercuri, în 14 Septembrie, 1892.

Brünn: 54 72 34 48 40

Nr. (184)

1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci la școlile populare din mai jos numitele comune aparținătoare tractului protopresbiterial al Agnitei se escrie concurs cu termenul preclusiv de 26 Septembrie a. c.

1. Agnita, cu salariu anual de 200 fl. cuartir și lemne.
2. Alțina, postul al 2-lea învățătoresc cu salariu anual de 140 fl. și lemne de foc.
3. Cichindeal, cu salariu anual de 150 fl.
4. Fofeldea, postul prim învățătoresc cu salariu anual de 200 fl.
5. Ghijasa, cu salariu anual de 200 fl.
6. Ilimbav, cu salariu anual de 200 fl. cuartir liber și lemne de foc.
7. Nocrichiu, cu salariu anual de 150 fl.
8. Verd, cu salariu anual de 150 fl. și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa posturile acestea posturi au a-și așterne suplicile lor instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial până la termenul mai susindicat.

Agnita, 18 August, 1892.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Agnitei în conțelegere cu respectivele oficii parohiale.

Sabin Piso,
protopop.

Nr. 672 & 681.

[165] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor învățători la școlile gr. or. din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Sibiiului se escrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele:

1. Ocna superioară, salariu anual 200 fl., din repartitie cu prospect a se urca la 300 fl., și a se solvi din cassa bisericeii, cuartir în edificiul școlii, lemnele trebuincioase pentru încălzit, precum și dreptul de folosință a grădinei școlare și 28 klgr. sare.
2. Șura mare, 200 fl., cuartir cu două încăperi în edificiul școlii și lemne de foc după trebuință.

Doritorii de a reflecta la unul din aceste posturi au a-și subșterne suplicile concursuali instruite în sensul legilor în vigoare în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiterial. Sibiu, 14 August, 1892.

Oficiul protopresbiterial gr. orien. al Sibiiului.

În conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

Nr. 333.

[166] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului învățătoresc la școala din Căcova, protopresbiteratul Săliștei, se escrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Salariu anual 250 fl., solvibil în 4 rate.
 2. 3 orgii lemne de foc.
 3. Cuartir în edificiul școlii.
- Alesul învățătorului e obligat a ține Dumineca și în sârbători străni în biserică și va instrui copii în cântările bisericesti.

Cererile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, se așterne subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Concurenții sunt datorii a se prezenta înainte de alegere în biserică spre a-și dovedi dexteritatea în cântările bisericesti.

Săliște, 18 August, 1892.

Oficiul protopresbiterial greco-orient. al Săliștei în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.

Nr. 346

(169) 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile confesionale gr. or. române mai jos însemnate din protopresbiteratul Avrighului se escrie concurs cu termenul de 15 zile dela prima publicare în diarul „Telegraful Român”.

1. Sebeșul superior, postul de învățător cu salariu anual de 250 fl., solvinți din alodiul comunal, cuartir liber în edificiul școlii și lemnele necesari pentru foc.
 2. Streza-Cârțișoara, postul de învățător cu salariu anual de 160 fl., solvinți din alodiul comunal.
- Dela concurenți se recere se țină cu elevii dela 12—15 ani școala de repetițiune și se fie cântăreți, căci sunt îndatorați a cânta Dumineca și sârbătorea în biserică cu copii cântările liturgice.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi se-și subșterne cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiterial gr. or. al Avrighului (posta Avrigh, Felek, Szebenmegye) până la termenul susindicat.

Avrigh, 15 August, 1892.

În conțelegere cu comitetele parohiale respective; oficiul protopresbiterial gr. or. al Avrighului.

Ioan Căndea,
protopresbiter.

Nr. 787.

(167) 3—3

CONCURS.

Devenind vacante următoarele posturi învățătoresci din tractul Branului, prin acesta se publică concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare și anume pentru următoarele comune:

1. Poiana-Mărului, clasa II cu salariu de 330 fl.
2. Vlădeni, clasa II cu salariu de 330 fl.
3. Peștera cu salariu de 300 fl.
4. Șirnea, cu salariu de 300 fl.
5. Fundata, cu salariu de 300 fl.
6. Moeciul superior, cu salariu de 300 fl., plătibili în rate lunare anticipative din alodiuri și fondurile bisericesti.

Doritorii de a ocupa vre un post din acestea au a-și trimite suplicile lor instruite conform legii la subscrisul oficiu în termenul legal.

Dela concurenți se pretinde a ține străni în biserică, de ore-ce posturile învățătoresci sunt împreunate și cu cantoratele.

Zărnești, 29 Iunie, 1892.

Oficiul protopresbiterial gr. orient. al Branului.

Traian Mețian,
prot.

Nr. 509.

[173] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile populare din mai jos numitele comune aparținătoare protopresbiteratului Sighișoarei, se escrie concurs cu termenul până la 14 Septembrie a. c. v.

1. Mucundorf, cu salariu de 150 fl. v. a.
2. Zoltan, cu salariu de 150 fl., prelângă cuartir și lemne de foc.
3. Trapold, cu salariu în bani de 120 fl. v. a. trei stângeni de lemne computați cu 20 fl. o verzărie cu 5 fl. și cuartir computat numai cu 10 fl. v. a.
4. Mălenocrav, cu salariu de 150 fl. prelângă cuartir și lemnele de foc.
5. Hetur, cu salariu de 150 fl. v. a. prelângă cuartir și lemnele de foc necesari.
6. Hendorf, cu salariu de 160 fl. v. a. și anume: în bani 80 fl., pfolosirea a 12 parcele de pământ parte arător, parte fânaș, și dreptul de a îngreșa un râmătoriu la ghinde în pădurea comunală, cari toate dau un venit de 80 fl. v. a. prelângă cuartir și lemnele necesari de foc.

Posturile de sub Nr. 5 și 6 sunt împreunate cu cantoralul.

Reflectanții își vor așterne petițiunile concursuale până la termenul susarțat în sensul legilor din vigoare subscrisului oficiu protopresbiterial.

Sighișoara, 17 August, 1892.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Sighișoarei.

Dimitrie Moldovan,
adm. protopresb.

Nr. 402.

[168] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch de clasa a III-a în parochia Toderița, protopresbiteratul Făgărașului, se escrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în diarul „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt statorite în ședința comitetului parochial, ținută la 14 Iuliu 1892 și dau suma de 468 fl.

Concurenții au a-și așterne suplicile instruite conform legilor din vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial până la termenul susindicat. În conțelegere cu comitetul parochial concernent, oficiul protopresbiterial gr. or. al Făgărașului.

Făgăraș, 8 August, 1892.

Iuliu Dan,
protopresbiter.

Nr. 440

(171) 3—3

CONCURS.

Devenind vacant postul învățătoresc la școala din Dobârlău, protopresbiteratul Trei-scaunelor, pentru ocuparea acestuia se escrie concurs cu termenul până la 14 Septembrie a. c.

Emolumentele sunt:

250 fl. 30 cr. încasându prin epistropia parochială din repartitiune.

Reflectanții la acest post, împreunat cu cantoralul și vor așterne cererile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termen deschis.

S. Sân-Georgiu, 13 August, 1892.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Trei-scaunelor în conțelegere cu comitetul parochial.

Dimitrie Coltofean,
protopop.

Nr. 507

(170) 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Fărău, tractul Târnavei, la ordinul Preavenerabilului Consistoriu archidiececan Nr. 4215 B. din 23 Iunie a. c. se escrie concurs pentru a doua-ora cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit de 597 floreni.

Competenții la acest post au se se prezenteze în termenul legal în parochia și la biserică spre a-și areta dexteritatea pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta, ăr informațiuni mai detaiate se pot lua dela subsemnatul oficiu protopresbiterial.

Cererile concurenților se fie instruite conform legilor în vigoare și așternute în termenul indicat la subscrisul (u p. Kükülvár).

Cetatea de baltă, 6 August, 1892.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Târnavei, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Nicolau Todoran,
protopop.

Nr. 515.

(172) 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători în comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Blășel, cu salariu de 300 fl. v. a., cari se plătesc în 2 rate, cuartir și grădină de legumi; dela concurenți se recere a se prezenta în comună spre cunoștința poporului.
2. Cerghidul mare, salariu de 300 fl. și cuartir în edificiul școlii.
3. Chinciș, salariu 300 ferdele cucuruz sfârmit și cuartir.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au se-și așterne cererile lor instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial (u. p. Kükülvár).

Cetatea de baltă, 10 August, 1892

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Târnavă, în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Nicolau Todoran,
protopresbiter.

Curs de moșit.

Din partea direcțiunei institutului reg. ung. de moșit din Sibiu se publică deschiderea cursului gratuit de cinci luni la 1 Octobrie a. c. Primirea elevilor se face dela 1 până la 15 Octobrie a. c. în strada Poplăcii Nr. 27 pe lângă prezentarea atestatului de moralitate și a estrasului de botez.

Femeile îngreuiate se primesc pentru de a nasce în acesta clinică de moșit conform spațiului încăperii și vor fi acelea căutate, îngrijite și provădute gratuit cu totă întreținerea pe spelele ministrului reg. ung. de culte și instrucțiune publică.

Sibiu, 1 Septembrie, 1892.

[181] 1—3

Direcțiunea.

Pentru a face posibilă și persoanelor mai sărace din populațiunea rurală calificarea de moșe, direcțiunea face cunoscut, că dă cuartir gratuit la 10 eleve pentru durata cursului. Reflectantele se se adreseze prin scrisoare sau în persoană la direcțiune, strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 27. Prelegerile pentru cursul cu limba de propunere magiară, germană și română se vor începe la 10 Octobrie, 1892.

Nr. 5403/1892.

[183] 1—3

Publicațiune!

Pentru esarândarea pășunatului de oi pe erna 1892/3 pe teritoriul Sighișoarei, se statorosește ziua de licitațiune pe Joi 29 Septembrie 1892 în cancelaria subsemnatului magistrat. Vadiul este 50 fl.

Sighișoara, în 7 Septembrie, 1892.

Magistratul.

Turnătorie

de clopote și de metal

a lui

Antonie Novotny

se recomandă cu garanță pe mai mulți ani pentru construirea de clopote nouă cu sunet harmonic și clar precum și pentru vârsarea clopotelor crepate (sărute) Montate cu culme (coronă) de fer fâruit, întocmite de a undula ușor în ori-ce direcțiune, îndată ce clopotul pe o parte s'a ros, prin care se încungură crepatul.

Cu deosebire recomand

clopotele cu patent găurite și premiate

inventate de mine, care au un ton mai lung, mai puternic și mai adânc, ca cele de sis temul vechiu; un astfelu de clopot în greutate de 300 kilogr. egalază pe unul de 400 klgr.

Recomand mai departe scaune din fer bătut pentru clopote, solide și frumoșe, clopote pentru orologiu și tóce din metal, precum tóte celelalte articole de alamă și metali aparținătoare de această categorie, cu prețurile cele mai moderate. Se construiesc clopote și pe lângă plă-tirea făcută în rate.

Clopote dela 300 klgr. în jos, precum și stropitoare de mână și locomobile se află totdeauna per magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuează solid și cu punctualitate, se recomandă

[182] 1—12

Antonie Novotny.

Timișoara, Fabric.